

ZÁŘÍ 2025

Pravá radost

Pokoj a dobro

Formační část čtvrtletníku SFR v České republice

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili,
že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFR - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Úvodník ... kdy budeme kázat?

Bůh nás stvořil, záleží mu na každém z nás. A jako Otec milosrdný a laskavý nás vychovává ve svobodě dětí Božích. Abychom však zbytečně nebloudili vede nás svým Duchem, skrze Krista nabízí příklad i slovo života. Důvěřuje nám, že dokážeme vidět a číst, naslouchat i milovat. Prostě nementoruje, netouží striktně přikazovat, co a jak máme dělat. Máme-li být jeho, měli bychom být otevření stejně.

Každý rodič, vychovatel, představený hledá způsoby, jak vést ...a přitom neubližovat. Pravda, někomu vyhovuje věci více vysvětlit či názorně ukázat. Není-li však základem vztahu důvěra a dar svobody, něco není dobře. Při hlásání evangelia, při misijním působení obzvlášť.

Mohu po druhých chtít, aby šli k Bohu „mojí“ cestou? Nebylo by to v důsledku popření jejich svobody i Boží vůle? Určitě lépe je jít příkladem. Pokorou, důvěrou Bohu i lidem, vlastní věrohodností i minoritou.

Františku, kdy budeme kázat? Už jsme kázali bratře.

Vendelín – služebník OFS

Obrázek

Nakolik je člověk podobný papíru? Může být nositelem zásadního poselství i pochybného komiksu, dokáže znázorňovat hodnotu i přenášet krásu, může být volný, nebo svázaný. Je bílý nebo barevný, shoří v ohni, může ho roznést víchra života... Papír se ale sám nepomaluje.

Duše lidská z papíru není, oheň ani voda ji nezničí. A je-li citlivá na světlo Boží lásky, může skrze emulzi pokory otisknout Boží obraz i na našem „papírovém“ těle a životě. Navěky.

Vendelín VáHá

Formace

Pannu Marii, pokornou služebnici Páně, jež ochotně přijímala všechna Boží slova a podněty, zahrnoval sv. František nevýslovnou láskou a prohlásil ji za ochránkyni a patronku své rodiny.

At' jí sekulární františkáni prokazují svou vroucí náklonnost tím, že ji následují v její naprosté odevzdání ducha. At' jsou jí podobní i v její modlitbě, která je skutečně plná důvěry.

S Marii pěšky kolem hranic

Shodou Božích okolností jsem letos v srpnu ukončil své dvacetileté putování podél českých hranic, a tak zde vydávám malé svědectví v souvislosti s mariánskou úctou sv. Františka i jeho následníků.

Začalo to v roce 2004,

když jsem se s několika bohoslovci a skupinou příbuzných a mládeže z Nového Města nad Metují vydal na pěší pout' do Compostely. Bylo nás patnáct jeli jsme 3 nacpanými auty – do španělského Leonu a podle našich časových možností jsme odtud vyrazili pěšky na 330 km – 11 dnů – putování za sv. Jakubem. Po pár dnech jsem měl krizi, kdy jsem nevěděl, jestli zítra budu schopen někam jít, ale naopak se to ráno proměnilo, šlo to mnohem lépe, jako by tělo pochopilo, že duch je odhodlán a v cíli jsem měl skoro lítost, že to skončilo...

A tak kam dál?

Napadlo mne to další rok - 2005 - vydat se z mého trvalého bydliště v Náchodě do Králík na Horu Matky Boží. Byly to na tři dny – taková improvizace. Cestou jsem se modlil a prožil si krásu samotného putování... Bral jsem to jako takové malé exercicie – zvláště s vydaností do Božích rukou při spaní pod širákem...

Další rok

mne inspirovaly Křížové sestry z Kroměříže, které po etapách v opačném směru obcházely republiku. Tak jsem si říkal, proč bych nemohl i já?

Proto jsem pokračoval do Zlatých hor, další rok do Opavy, atd., až jsem po dvaceti letech – letos v srpnu - dorazil zpět do Náchoda. Celkem to bylo 1900 km. Každý rok asi 80 -100 km – během třech dnů, po úraze spíše čtyřech... Mnohdy jsem šel přesně po hranicích – třeba přes hřeben Orlických hor, Beskyd, Šumavy, Českého lesa, Krušných hor, Krkonoš nebo Jizerek. Jindy jsem šel kousek přes Německo, Slovensko nebo Polsko, bych si cestu napřímil. Mnohá mariánská poutní místa jsem navštívil, spal jsem venku, někdy u známých nebo po farách – na Moravě to bylo dost snadné, v českém pohraničí to bylo náročnější...

Kolik nás bylo?

Cestoval jsem zpočátku sám, v Beskydech nebo ve Znojmě se ke mne přidal bohoslovec David nebo Ondřej, Šumavu a Český les se mnou zas prošel přítel Pavel z Hradce Králové. Když jsem byl sám, improvi-

zoval jsem, později už to bylo organizovanější. V roce 2019 přišel úraz – utrl jsem si kolenní vazy na obou nohách a po třech operacích a léčebných pobytech (celkem asi 7 měsíců) jsem se v roce 2020 opět vydal s pár přáteli, kteří se postupně rozmnožili do počtu kolem 6, takže od Chebu až domů s námi jezdil obětavý farník Víťa a v cíli každé etapy nás čekalo jeho auto a my se pak přesunuli většinou na faru na domluvený nocleh....

Mariánský doprovod

Od počátku jsem si říkal, že toto putování nemá význam jen nějaký fyzický – trochu se projít, ale duchovní. Nevěřili byste, co vše člověk za chůze promyslí, prozpytuje své svědomí, uvědomí si něco, vyřeší některé problémy, vymyslí kázání apod.... Každý den putování jsem opakovaně žehnal do vnitrozemí i tomu kraji, kterým jsem procházel a aby jim to nebylo líto, tak i našim sousedům v zahraničí... Denně to byly také 4 růžence za naši zem. Postupně jsem si řekl, že se pokusím za dvacet let putování doslova obmodlit republiku. Mariánská modlitba byla mou průvodkyní... Také se mi osvědčila Modlitba Ježíšova... A zvláště při poslední etapě z Pomezních Bud do Náchoda jsem si intenzivně uvědomoval krásu přírody....

Boží Prozřetelnost

Snad při každé etapě jsem zakoušel Boží pomoc... Pamatuji se na dramatickou bouři v Bílých Karpatech, kdy jsem seděl na bobku na autobusové zastávce a modlil se, nebo když mne honil slejvák a další bouře u Nových Hradů, nebo když se nám bouře vyhnula na hřebeni Šumavy. Krásná vzpomínka je i na obrovskou žízeň na Trístoličnicku, když jsme museli počkat pod skalním převisem do druhého dne a jak jsem si potom vážil vody z potoka, nebo v Českém lese jsem tak toužil po vodě a Bůh nám dal do cesty jako vysněný dar čistý potok, do kterého jsme si každý lehli a osvěžili se, krásné bylo stopování pod Krušnými horami do místa noclehu, kde nám zastavily dvě ženy, nadšené, že vezou faráře, nebo jedna fara u Luhačovic, kde mi otevřel náš diecézní kněz se psem, či nádherné rozhovory u jáhna Fajstavra a s jeho ženou v Horním Starém Městě, či neplánované setkání s pěti kněžími v Machově, pomoc chebského faráře Petra a závěrečné Te Deum v soukromé kapli v cíli... Boží režie je nenahraditelná....

Všude to bylo krásné

Příjemně mne překvapilo ostravsko – přívětivou krajinou, úžasné Beskydy a jižní Valašsko s atmosférou nelíčené zbožnosti a přátelství – „Tak co strýcu?“ A byla slivovička a křížek na cestu, velký zlom zase nastal u Mikulova, kde na mne doslova, v jinak krásné krajině, dýchly duchovně opuštěné Sudety, opravdová samota v České Kanadě v jižních Čechách, krása obnovených křížků a Božích muk i kostelíků nebo hřbitůvků na Šumavě a čistá příroda v Krušných horách, jako zase tísnivá atmosféra v Jáchymově – zde jsme spali na faře v domě, kde pobýval i spisovatel Karel May, akorát my zde ještě pamětní desku nemáme...:-). Milé bylo ochutnat fíky ze zahrady na faře v Děčíně nebo povečeřet v klášteře v Teplé s panem opatem, nezapomenutelné byly nádherné bučiny v Jizerských horách a skvělí hostitelé v Krupce nebo v Jiřetíně....

Naše země je krásná... a pěšky to jde sice pomalu, ale pořádně.... A opravdu to stojí za to - zvl. s důvěrou v přímluvu naší i Boží Matky Panny Marie.

br. Bernard Jan Linhart

Inspirace

Život je dar

Život je dar, život jsem dostal, sám jsem si ho nedal. Kdo je dárce lidského života? Když myslím na svůj život, mám radost, že jsem. Dárce hledám, abych mu mohl poděkovat.

K životu potřebuji mít lidskou společnost a matku zemi. Potřebuji rodinu, obec, školu, obchody, zemědělce, průmysl... Potřebuji mít možnost se do společnosti začlenit. Je také společnost dar? Je život v dobré společnosti také darem? Kdo je dárce? Jsou to lidé, kteří chtějí úspěšnou společnost? Kdo je inspiruje? A kdo působí rozvrat společnosti?

O shora nastíněných otázkách lidé od nepaměti přemýšleli. Nejprve žili v kmenovém společenství. Všichni se snažili, aby jejich kmen přežil. Zajišťovali obživu, vychovávali děti a bránili své území. Nám nejbližší je židovská společnost. Je za ní tisíce let promýšlení života a vytváření společnosti. Židé se izolovali od ostatních národů. Měli obavy, že naruší jejich způsob života. Dárce života je Hospodin, společnost je udržována Zákonem. Knihy Starého zákona představují hledání odpovědi na otázky o Dárci života a Dárci společnosti.

Římská říše představovala novou kulturu. Římané kladli důraz na říši, řídili ji vojensky, rozvíjeli technologie (zejména dopravu), obchod a vybírali daně. Kdo se nepodřídil, byl zabit nebo zotročen. Vznikla „celosvětová“ prosperující společnost, která ale nebyla příznivá pro všechny.

Přichází Ježíš se svým učením, které otevírá židovskou společnost světu. Hospodin, Dárce života je Dárce života všech lidí, nejen židů. Hospodin je vstřícný ke všem lidem. Ježíš boří kmenové uspořádání a otevírá možnost uspořádání společnosti ve prospěch všech lidí. Další dvě tisíciletí jsou zápasem o uspořádání společnosti: boj o moc a bohatství a pokračování v rozdělování lidí. Přitom nechybí myšlenky evangelia a zkoušení mnoha jeho cest.

Kde stojíme dnes? Přinášíme Ježíšovu vizi společnosti pro všechny, nebo jsme uzavřenou bublinou zabývající se jen sama sebou jako pradávné kmeny? Obdivujeme lidi, kteří znají jen moc a bohatství a tajně doufáme, že něco zbyde i pro nás? Myslíme na to, že ničení života na zemi znamená pohrdání Dárce života? Jsme ochotni Ježíšovu vizi světa pro všechny hlásat ze střech?

Je Dárce života v našem životě přítomen? Je Dárce společnosti skrze nás ve světě přítomen? Je Dárce matky země od nás chválen?

Jiří Šenkýř OFS

PAPEŽ LEV XIV.

Duchu svatý, světlo našeho rozumu,
jemný vánku, který vedeš naše rozhodnutí,
daruj mi milost, abych pozorně naslouchal tvému hlasu
a rozlišoval skryté cesty svého srdce,
abych pochopil, co je pro tebe skutečně důležité,
a osvobodil své srdce od jeho trápení.

Prosím tě o milost, abych se naučil zastavit se,
uvědomit si, jak jednám,
jaké city ve mně přebývají
a jaké myšlenky mě zaplavují,
které tak často přehlížím.

Toužím po tom, aby mě má rozhodnutí
vedla k radosti z evangelia.
I když musím procházet chvílemi pochybností a únavy,
i když musím bojovat, přemýšlet, hledat a začínat znovu...
Protože na konci cesty
je tvá útěcha plodem správného rozhodnutí.

Dej mi hlubší pochopení toho, co mě podněcuje,
abych mohl odmítnout to, co mě odvádí od Krista,
a plněji ho milovat a sloužit mu.
Amen.

3. 7. 2025

Katecheze papeže Lva XIV, 6.8. 2025

I dnes, stejně jako tehdy, je třeba připravit večeři. Nejde jen o liturgii, ale o naši ochotu vstoupit do gesta, které nás přesahuje. Eucharistie se neslaví jen na oltáři, ale také v každodenním životě, kde je možné vše prožít jako dar a díkůvzdání. Připravit se na oslavu tohoto díkůvzdání neznamena udělat něco navíc, ale uvolnit prostor. Znamená to odstranit to, co nás zatěžuje, zmírnit nároky, nepřestovat nereálná očekávání.

Draží bratři a sestry, i my jsme pozváni, abychom Pánu „připravili velikonoční večeři“. Nejen liturgickou, ale i ve svém životě. Každý projev ochoty, každý nezištný skutek, každé předem nabídnuté odpuštění, každá trpělivě přijatá námaha je způsobem, jak připravit místo, kde může Bůh přebývat. Můžeme se tedy ptát: jaké prostory ve svém životě musím uspořádat, aby byly připraveny přijmout Hospodina?

Sdílení, doteky

Klášter PMS

Mnoho českých i moravských terciářů zná kostel Panny Marie Sněžné. Kostel Panny Marie Sněžné se nachází v Praze na Jungmannově náměstí, v samotném centru Prahy. Kostel v Praze je součástí Františkánského kláštera.

Kostel je zasvěcen Panně Marii a jeho název odkazuje na legendu o římském kupci, kterému se zdálo o Panně Marii, která mu přikázala postavit kostel na místě, kde uvidí sníh uprostřed léta. Bazilika Santa Maria Maggiore je jedním z objektů v historickém centru Říma, patřících svatému stolci. Další významný poutní kostel toho jména ve středu Evropy je v Rakousku na Hochalmu. Je významným mariánským poutním místem.

Mám radost, že se s kostelem PMS v Praze seznámilo i mnoho našich terciářských přátel ze Slovenska při františkánských Mariánských poutích Prahou.

Krátce historie kláštera

Když v roce 1347 císař Karel IV zakládal Nové město pražské a plánoval také mnohé kostely v Praze. Nechal je rozmístit podle biblických souřadnic nebeského Jeruzaléma,

Klášter byl budován pro modlitební řád karmelitánů a měl být zároveň korunovační katedrálou císařů římských.

Nikdy dopředu netušíme, kam dějiny odbočí. Naše představy o budoucnosti se snadno minou cílem. Tak tomu bylo i s plány Karla IV. Ani jako nejvyšší evropský politik neměl nad budoucností opravdovou moc.

Působení karmelitánů v klášteře skončilo s husitskými válkami a z velkolepých plánů výstavby největšího kostela zůstalo jen torzo. Z presbyteria původního chrámu se nakonec stal jednolodní kostel, a to přestavbou po roce 1603. I tak jsou výška a klenby kostela dodnes udivující. Jak by byl velký plánovaný chrám ukazuje současné nádvoří před kostelem a budovy kolem něj, které kopírují původní půdorys chrámu.

V novém období - počátkem 17. století - byl klášter s kostelem přidělen františkánům OFM.

Ze života kláštera je potřeba připomenout významnou-ale smutnou-událost.

Za vlády císaře Rudolfa II vpadli roku 1611 do Čech a do Prahy žoldnéři vojska jeho příbuzného, Leopolda Pasovského (biskupa). V převážně protestantské Praze to vyvolalo odpor a pobouření, na což nejvíce doplatil klášter Panny Marie Sněžné. Sotva zabydlené františkánské osazenstvo kláštera bylo pražskou lůzou pod velením Berounského měšťana a dobrodruha Matouše Hovorčovského vybito a klášter vyplněn.

V Praze se totiž rozšířila dezinformace, že strůjci vpádu pasovských byli místní katolíci a kláštery jsou místem pro úkryt zbraní a pasovských jezdců. To nebyla pravda. Ale jak dezinformace fungují známe dobře i my v dnešní době. Lidé jim chtějí naslouchat.

Strůjci lynčování byli později v dubnu 1611 pod Staroměstským katolickým právem popraveni – jenže 14 popravených rabiátů už nevrátilo život 14 františkánským mučedníkům. Tolik zbytečně mrtvých kvůli politice a zmanipulovanému davu!

Pro Rudlofa II konflikt pasovského vojska se stavovskou českou armádou stejně znamenal konec jeho vlády. Tak to chodí. Ani my dnes nevíme s jistotou, kam povedou naše rozhodnutí. Raději vždy poctivě zkoumejme, koho následujeme.

O klášteřu a jeho historii si lze přečíst více na stránkách františkánů: <https://pms.ofm.cz/chram-klaster.html> a zde: <https://pms.ofm.cz/karmel.html>

Proč mám klášter rád?

Nedaleké Václavské náměstí, bývalý koňský trh, dnes nabízí restaurace, hotely, drahé obchody a lehké ženy. Je tu neustálý ruch a pohyb lidí – hlavně cizinců.

Z rušného náměstí plného světa, mohu vstoupit do nádvoří kostela a vejít do klidu a ticha křížové chodby. Tichý svět tu nabízí jiný pohled na život. Křížová chodba je využívána k výtvarným výstavám a jiným akcím. Bývalý velký refektář je pronajímán k významným akcím různých společností, které touží po starobylém prostředí. Se svolením faráře jsme si, členové národní rady mohli prohlédnout františkánskou historickou knihovnu. Vzácné svazky knih jsou chráněny odbornou klimatizací. Jindy jsme směli v kapli klauzury františkánů spatřit hábit svatého Jana Kapistrána.

Obdivoval jsem dřívějšího faráře Klareta Dabrowského OFM, který sledoval v kanceláři na obrazovce návštěvníky, turisty vcházející do kostela a když spatřil cizince, nebo jinak zajímavé lidi, přerušil svoji práci a hned vyběhl z fary a dal se s nimi do řeči o klášteřu a o víře. Měl a má v sobě ducha evangelizace.

V národní radě SFŘ jsme v klášteře nebo na faře měli v období 2018-23 pravidelně naše zasedání. Při vizitaci místního společenství terciářů jsem se mohl seznámit s dalšími zákoutími kláštera. V kostele PMS končí vždy každoroční Mariánská pouť Prahou. Moje častá přítomnost v klášteře tak způsobila, že se v chodbách a místnostech kláštera vyznám, jako bych tam byl doma.

A doma se tam také cítím.

Nejen gotická a barokní architektura kláštera, ale hlavně domácí prostředí, které vytváří bratři františkáni se mi vrylo natrvalo do srdce. Rád vzpomínám na setkání s dnes již sto tři roky stále mladým bratrem Benediktem Holotou OFM. V klášteře jsem zažil tři povzbudivé mezinárodní vizitace. Několikrát jsem v klášteře přespal, zažil mše svaté, obědy s bratry, přátelské rozhovory. Snad ještě dodám veselou vzpomínku: Při poslední přestavbě klauzury před pár lety, byly prostory na pár dní přístupné i pro nás, ubytované františkánské sekulární laiky, a tak jsme se společně s bratry např. dívali v televizi na mistrovství světa v hokeji. Jeden z bratrů měl při přenosu dokonce národní dres hokejistů. Společně jsme v klauzuře oslavovali naše hokejové vítězství.

Při běžném každodenním životě, při obyčejných zážitcích se buduje rodinná jednota františkánské rodiny...

Každý terciář sv. Františka má v oblibě nějaký „svůj“ klášter a tak prosím osmělte se a napište do redakce své osobní vyznání z lásky ke klášteřu a k bratrům.

Luboš Kolafa OFS z Plzně

„v Jednom jsme jedno " – Pápež Lev XIV

"Jsme jedna Církev a jako jedna františkánská rodina bratrů a sester přinášíme Krista lidem. V následujících číslech Zpravodaje se pokusíme přinést sérii rozhovorů se zasvěcenými osobami žijícími v komunitách, řeholích či ve světě ve smyslu hesla papeže Lva XIV: "V Jednom jsme jedno". Tyto rozhovory přináší Slovenka Jana žijící v Brně a působící v nově vznikajícím bratrství u minoritů."

Následující rozhovor jsem vedla - se sestrou Márií Klárou, Klášter Soběšice, Brno

Nový klášter klarisek v Brně – Soběšicích byl posvěcen 1. listopadu 1997. Leží na severním okraji Brna. Na internetové stránce www.klarisky.cz se můžeme dočíst, že „klarisky jsou ženské kontemplativní společenství v rámci katolické církve a patříme k františkánské řeholní rodině. Na základě první řehole, kterou sestavil r. 1209 František z Assisi pro sebe a své bratry, vznikl První řád: františkáni, kapucíni a minorité. O tři roky později sestavil František životní pravidla pro sestry „forma vivendi“, kterou Klára r. 1253 začlenila do své Řehole. K ní se vztahuje Druhý řád: klarisky, klarisky – kapucínky apod. Celosvětově dnes existuje asi 750 klášterů, kde žije kolem 16.000 sester. Na Františka se odvolává také Třetí řád – duchovní hnutí mužů a žen ve světě. K němu patří sestry františkánky a terciáři různých směrů a zaměření.“

Taky se zde můžeme dočíst o počátcích řádu sv. Františka, historii klarisek, denním řádu a mnoho jiných zajímavostí. V klášteře v Soběšicích žije krásných 15 let také sestra Mária Klára s kterou přináším následující rozhovor:

Áká bola vaša cesta ku klariskám, kedy a ako vo vás toto povolanie dozrelo, ako to prijala vaša rodina, blízki...

Narodila jsem se ve Zlíně v roce 1981, v rodině kde jsme nebyli věřící a praktikující a já sama jsem konvertovala, když mi bylo 23 let, nechala jsem se pokřtít a začala jsem žít s Pánem. Svatého Františka jsem znala už před tím, protože jsem vždycky měla ráda přírodu a zvířata. Sv. František byl pro mne tehdy jediný „rozumný katolík“ a se sv. Klárou jsem se setkala v rámci mé činnosti ve farním týmu z Vranova nad Dyjí. Tento tým má severočeskou farnost v Jeníkově a tam v kapli je obrázek sv. Františka a sv. Kláry, kde jsem se poprvé setkala se sv. Klárou. Tak mně osoba sv. Kláry začala zajímat, poznávala ji a nakonec mně toto její poznávání dovedlo sem do kláštera v Brně - Soběšicích . V době vstupu do kláštera jsem měla jenom mamku, která to vzala ve smyslu, že když budu šťastná tak jo. Sama totiž byla vychovávána jako věřící, proto mi vstupu do řehole nebránila a postupně se vstupu do Církve a ke svátostem vrátila.

Co vás oslovilo na sv. Františkovi a sv. Kláre?

U sv. Františka to byl vztah k přírodě, ke zvířatům, láska k jednoduchosti, upřímnost vztahu. Sv. Klára mně fascinovala svojí cílevědomostí. Byla to žena, která věděla, co chce a nenechala se nikým zmanipulovat. Šla si za svou cestou. Byla to její vnitřní síla a zamilovanost do Krista za kterým šla. V té době mohla žít různými způsoby života, ale ona trvala na věcech, které tehdy v Církvi nebyly tak vžité a tradiční.

Na čo sa vám pri vstupe do kláštora a klauzury najťažšie zvykalo?

Já jsem ve světě byla takový pastorační světoběžník (Severní Čechy, Vranov nad Dyjí), tak mně překvapilo, že v řeholi mi to nechybí. Náročné to bylo s rodinnými návštěvami v klauzuře a v souvislosti starostmi o rodinu, když maminka už je jenom sama, tak jak se o ní postarat.

Také to jak intenzivně musí člověk pracovat na dobrých vztazích v komunitě.

Ako vnímate pôsobenie terciarov vo svete a v čom vidíte prepojenosť reholí s nami vo svete, keďže sme I Církev I telo Kristovo, v zmysle hesla súčasného pápeža Lva XIV: " In Illo uno unum " - „V Ňom jednom jedno"

Vidím to v tom, že společně tvoříme takový jeden celek, jedno tělo. My se tady snažíme modlitbou působit, ale bez pomoci terciářů a lidí z venku, kteří by se na nás obraceli s modlitbou a úmyslem za co se modlit a kteří se o nás i starají různým způsobem, tak by to nebylo možné. Naším úkolem není sledovat kde je co těžkého ale je potřeba aby nám to někdo přednesl, abychom to mohly jenom vzít před ten Svatostánek. Ze své zkušenosti, když jsem ještě pracovala jako pastorační asistentka, jsem se denně setkávala s věcmi za které je potřeba se modlit a to mně vlastně dovedlo do kláštera. Takže vnímám to propojení terciářů a nás na této duchovní lince, kdy terciáři jsou venku ve světě, mluví o Kristovi, mluví s lidmi a sledují jejich bolesti a těžkosti, takže mi jim vyprošujeme sílu v jejich pastorační a zároveň přijímáme jejich modlitby a úmysly. Samozřejmě rády sdílíme i radosti a úspěchy. Také v našich konstitucích v čl. 2 se uvádí, že "sv. František spolu se svými bratry slíbil, že se postará o sv. Kláru a všechny sestry, které ji budou následovat. Prostřednictvím tohoto slibu František odkazuje chudým sestrám posláním svědčit o evangeliu, Ježíši Kristu samotném, v církvi prostřednictvím vzájemného spojení s bratry v různých formách společného povolání".

Ako vás ako uzavretú klauzúrnú komunitu vnímajú ľudia žijúci vo svete?

Hrozně se to liší v závislosti od člověka. Jinak nás vidí věřící lidé, kteří si nás a naši službu modlitby váží. Na druhou stranu i mezi nevěřícími stoupá povědomí, že je potřeba se ztišit, berou to jako formu duchovního života, ne že by se přímo modlili, ale tráví čas v tichu a začínají to vnímat jako důležité. Tito lidé si taky myslím, že mají pochopení pro náš způsob života, zas ne všichni. Neměla jsem přímo negativní zkušenost. K nám většinou přijdou lidé, kteří už s vírou do kontaktu přišli.

Aj keď žijete uzavretým spôsobom života stretávame sa aj s inými rehol'. komunitami?

V současné době, když vezmu kláštery klarisek tak podle nařízení Říma musíme vytvářet federace. My jsme spojeny s kláštery z Německa, Švýcarska, s kterými tvoříme společenství, máme společné konstituce a tvoříme jednu federaci. Existuje komunikace mezi kontemplativními kláštery v České Republice. V ČR jsme jediné klarisky. Pak ještě jsou klarisky – kapucínky, ale to jsou takové naše „sestřenice“ už je to zase trochu něco jiného. Tím, že tady veškerý řeholní život začínal od 90 těch let znovu, tak kontemplativní komunity se dobře znají. Konají se pravidelná roční setkání představených a formátorek kontemplativních komunit. Víme o sobě, tušíme co se kde děje, i když to není intenzivní, ale máme o sobě povědomí. S činnými komunitami je to občasné, například Milosrdné sestry III. řádu sv. Františka pod ochranou Svaté Rodiny na Grohové v Brně nás zásobují proviantem a různě nás podporují. Mají to přímo ve svých konstitucích a obražejí se na nás pravidelně s prosbami o modlitbu.

Sú rehole klauzúrneho typu ako vaša "atraktívne" pre mladých aj dnes? V dnešnej „uponáhľanej“ dobe vidia atraktivitu v takomto spôsobe života?

Těžko mluvit za ně. To by byla otázka na mládež a záleží jak je ten mladý člověk nastavený, co hledá. Jestli se dnešní dobou a trendy nechá „spláchnout“, nebo jestli objeví to, že když se zastaví a stáhne se do ticha, takže ho to obohatí a že mu to dá možnost načerpat. K nám chodí už ti mladí, kteří právě to ticho vyhledávají, a jsou to občas studenti, kteří se potřebují ztišit a připravit na zkoušky, nebo odpočinout po zkouškách, to jsou ti, kteří ticho jakoby objevili a už nás cíleně vyhledávají.

Charizma sv. Františka oslovuje mnoho ľudí rozličných národností, náboženstiev, kultúr aj dnes ... prečo práve sv. František?

Protože jednoduchý, skromný život v chudobě je princip, který se vyskytuje ve všech náboženstvích. Muži a ženy v různých dobách a místech žili život naplnění modlitbou nebo meditací. Sv. František ve své době dává zářný příklad, po kterém člověk touží, ke kterému vzhlíží. On naplnil svůj život láskou, pokorou, skromností. Tím se zviditelnil a je příkladem pro druhé.

Kresťanské hodnoty sú často pre mladých ľudí "nemoderné a zastaralé" majú pocit, že Cirkev "nekráča s dobou", ako vnímate tú "neatraktivitu kresťanstva"?

V dnešní době, kdy svět je díky technologiím hodně otevřen a člověk tak přímo zahlcen různými myšlenkami, ideály a informacemi to opravdu není jednoduché. Hlavně v období mládí, kdy se člověk tzv. hledá. Pokud jako křesťan vyznávám určité hodnoty, logicky jsem pak konfrontován svým jinak smýšlejícím okolím. Kristus je však pravda, a ta nikdy nebyla a nebude nemoderní a zastaralá.. Pokud toužím po pravdě a sám jsem upřímný a pravdivý, má cesta povede Kristu. On mi také dá sílu v okamžicích nejistoty a zmatku.

V súvislosti s predchádzajúcou otázkou v čom nám terciarom viete poradiť v čom by sme práve takýmto mladým mohli pomôcť v tomto tzv. hľadaní?

Naslouchat, protože si myslím, že mladá v této době trpí nedostatkem osobní pozornosti. Kdy je všechno zrychlené a všechno se děje přes počítač, v rodinách při zaměstnání rodičů, ve škole...všechno se řeší přes počítač a je nedostatek osobního setkání, jenom si mladí píšou SMS, e-maily... a myslím si, že to osobní naslouchání je to, co ti mladí potřebují, aby se mohli zastavit, zorientovat, a třeba už jenom tím, že to vysloví, tak jim to pomůže najít sám sebe. Kolikrát člověk nepotřebuje nějakou radu, ale už jenom svoje dilema vyslovit, tak mu pomůže utřídit myšlenky a zorientovat se.

V jubilejnom roku 2025 nám dominuje chválospev sv. Františka, jako vo vás tento chválospev "rezonuje"? Ako tento chválospev sv. Františka vnímate vy?

Určitě blízkost. Tím, že sv. František nazývá všechno stvoření bratr a sestra, tak vlastně ukazuje na ten blízký vztah, a to je to, co je nejvíc, ta blízkost toho stvoření a skrz stvoření blízkost Boha.

Jana Kočišová

kocisova.jana3@gmail.com

z nově vznikajícího společenství MBS Brno Minorité

Prorocké přechnutí moderátora

Rozhlasový moderátor se překl. Z Vavřince z Brindisi udělal Vavřince z bryndy. Je to 35 let, kdy jsem na svátek sv. Vavřince z Brindisi vstoupil do Sekulárního františkánského řádu a tohoto světce si vybral za svého řádového patrona. Ze života tohoto světce mne zaujalo jeho střídání života v tichu kláštera a politických misí, ke kterým byl několikrát papežem povolán. Je o něm známo, že založil kapucínský klášter na Hradčanech v Praze. Teprve později jsem zjistil jiné události jeho života. Když jednou cestoval přes jedno německé město, protestanté na něj pokřikovali „kapucínr špek špek“. To jej rozčílilo, že usiloval, aby papežské vojsko toto město „ztrestalo“. Stalo se. (Oficiálním důvodem bylo narušení eucharistického průvodu.) Tato událost je považována za jednu z rozbušek třicetileté války. Sv. Vavřinec byl tvrdým antisemitou a jeho nenávisť byla v příkrém rozporu s evangeliem. Jeho poslední cesta vedla do Neapole, kde chtěl kárat místního diktátora. Nedojel. Byl otráven.

A tak si říkám: až historici budou hodnotit naše životy, co vytáhnou? Že jsme přehlíželi výzvy koncilu? Že za našeho života došlo k zásadnímu zničení naší planety? Že jsme nabízeli pokřivené křesťanství? Když se stal Vavřinec z Brindisi svatým a učitelem církve, třeba i my budeme posuzováni milosrdně... A tak slovo moderátora bylo nakonec prorocké: i my jsme v bryndě.

Jiří Šenkýř OFS

Na žádost Vendelína Hájka, národního ministra jsem zařídil dva písemné rozhovory s čekateli na svěcení trvalých jáhnů, členů sekulárního františkánského řádu.

K dosavadním služebníkům jáhnům v našem řádu přibudou dva další – Vladimír Dvořák z MBS Hradec Králové a Jakub Fejk z MBS Praha sv. Josef. Díky Bohu ze jejich služby. (fota v příloze)

Praha - Krč	Pečený Ing.	Jan
Jindřichův Hradec	Zbucki	Tomasz
Moravská Třebová II	Hubálek	Jan
Sušice	Pikeš	Václav
Trutnov	Čížek	Josef
Šternberk	Slimařík	Jiří
Hradec Králové	Dvořák	Vladimír
Praha -sv.Josef	Fejk	Jakub

Jáhen SFR

Svěcení trvalých jáhnů

Vladimír Dvořák OFS z Hradce Králové

Nejdříve nám něco řekni o sobě a své rodině.

Pocházím z Hradce Králové, kde žiji celý život. Moje žena Marie pochází z Ořechova u Brna. Naše manželství je požehnané, v letošním roce oslavíme 38 let společného života. Máme spolu tři dospělé děti Veroniku, Davida a Markétu, které se v letošním roce narodila dcera Tonička, naše první vnučka. Patřím do farnosti Nový Hradec Králové, kde pomáhám jako kostelník, akolyta, ministrant aj.

Jak jsi se dostal k víře?

Jsem z nevěřící rodiny. Prvním impulz mi dala moje žena, když jsme se společně rozhodli splatnit své manželství před Bohem po 5 letech od civilního sňatku. Příprava k církevní svatbě postupně přešla v přípravu ke křtu a ve svých 28 letech jsem byl pokřtěn. Hned po mém křtu jsme s manželkou začali pomáhat v našem kostele sv. Jana Křtitele. Já jsem ministroval a dělal kostelníka, Maruška se starala o květinovou výzdobu a kostelní prádlo. Čas strávený v blízkosti svatostánku nás postupně proměňoval. Začali jsme růst v Kristově lásce. Skrze modlitbu, skrze adorace, skrze liturgii při bohoslužbách, skrze bratry a sestry, skrze společenství...

Kdy jsi vstoupil do SFR?

Společně s manželkou následovala příprava na biřmování a vstup do noviciátu SFR. V roce 1997 navštívil papež Jana Pavel II. Hradec Králové a v následujícím roce jsme se stali členy místního společenství Sekulárního františkánského řádu.

Co tě přitahovalo na sv. Františkovi?

Do Františkánského řádu jsme vstoupili společně s manželkou a stali jsme se pro sebe vzájemnou oporou ve víře i v životě. Nadchla nás myšlenka sv. Františka žít život podle Evangelia, vnést do svého života evangelijní jednoduchost a prostotu. Také jsme se začali modlit breviář, růženec a často navštěvovali mši svatou.

Jak funguje vaše místní bratrské společenství?

Máme aktivní a živé společenství SFR v Hradci Králové, kde se navzájem podporujeme a snažíme se žít přirozené františkánské charisma všude tam, kde působíme. S nadsázkou by se dalo říci, že františkánské společenství je naší druhou rodinou. Jsme skutečnými bratry a sestrami. Pravidelně také jezdíme na týden-

ní duchovní obnovy pořádané františkány, které nám pomáhají se zastavit a načerpat nové síly a impulzy do života.

Jak ti pomohla k růstu služba v národní radě?

Jsem rád, že jsem mohl v minulém volebním období sloužit v Národní radě SFR jako zástupce národního ministra, br. Vendelína. Poznal jsem velice obětavé bratry a sestry, kteří s velkým nasazením spolupracují na fungování a životě našeho řádu a také vytváří podmínky pro směřování řádu do budoucích let. S radostí jsem navštěvoval při vizitacích a volbách místní bratrská společenství a osobně poznával jednotlivé členy. Byla to pro nás vždy vzájemná posila a povzbuzení.

Kdy jsi začal uvažovat o jáhenské službě?

O směřování k jáhenské službě jsem začal uvažovat po rozhovorech s otcem Prokopem Brožem, v tehdejší době knězem v naší farnosti a nyní pomocným biskupem královéhradeckým. Našli jsme společně možnost mého působení v místním Domově pro seniory, kam jsem začal ve volném čase před 5 lety docházet. Zde jsem poznal, že jsem schopen zvládat evangelizaci u seniorů, slavit bohoslužbu slova, připravit si kázání aj. Když po čase byla otevřena přípravná formace pro budoucí trvalé jáhny naší diecéze, přihlásil jsem se. Žena mé rozhodnutí podpořila a já si tedy podal žádost o vstup mezi kandidáty trvalého jáhenství. Dnes vidím, že bez Božího vedení bych to určitě nedokázal.

Jaká byla jáhenská formace?

Měli jsme naprosto výborné vedení jáhenské formace. Tři roky intenzivní přípravy uběhly velmi rychle. Naše skupina si rozumí i po lidské stránce a myslím, že vzniklá přátelství jsou silná. Tomu velmi napomohla i účast našich manželek na pravidelných setkáních i setkávání celých rodin v průběhu formace.

Může pozitivně ovlivnit jáhenská služba tvou rodinu?

Z běžného pohledu rodiny přinese moje jáhenská služba méně volného času. Nicméně už v současnosti pozoruji jisté změny. Modlíme se s manželkou společně breviář. Jsme oba nastaveni na stejnou a otevřenou formu komunikace. Manželský stav a stav služebného kněžství ve stupni jáhenském беру jako prolínání obojího. Spokojené manželství je předpokladem opravdově žitého jáhenství. A naopak řečeno, jáhenství by mělo být obohacující pro manželství.

Služba v církvi vyžaduje osobní duchovní sílu. Jakou roli hraje ve tvém životě modlitba?

Jáhenská příprava také ovlivnila můj přístup k modlitbě. Právě intenzivní modlitba se pro mne stala vstupní branou k hlubšímu rozjímání tajemství víry. Vedla k neochvějně důvěře v pomoc Ducha sv. a ochrany Panny Marie při budoucí službě. Domnívám se, že jsem také začal více vnímat duchovní prázdnotu lidí, které někdy potkávám.

S čím vstupuješ do služby trvalého jáhna?

Trvalé jáhenství chápu jako zprostředkování Kristovy služebnosti lidem. Kněz má hlavní místo u oltáře, místo trvalého jáhna je hlavně mezi lidmi, kde tím, že žije v manželství, je zvláštním způsobem vybaven zprostředkovat Kristovo evangelium v běžném životě. Ve své farnosti zůstává jáhen trvale. Do služby trvalého jáhna vstupuji s tím, že je to služba bližnímu. Pro mě samotného je to velké obohacení, vnímám tuto cestu jako dar Boží. Šíření Božího slova, návštěva nemocných, služba u oltáře, čtení evangelia...

Přijetím svěcení se trvalý jáhen začleňuje do církevních struktur, je podřízený svému biskupovi a měl by rozvíjet spolupráci s knězem ve své farnosti. Zároveň jsem přesvědčen, že tato služba je požehnáním pro celou naši farnost. Do služby vstupuji s velkou pokorou, protože je to dar, který člověka přesahuje. Současně prožívám zvláštní vnitřní klid, že to tak má být. Předpokládám, že budu pokračovat v tom, co již ve farnosti dělám.

Jakou myšlenku, poselství bys chtěl předat čtenářům?

Sloužit druhým je vždy požehnáním. Podobně jako četba Písma svatého, slavení liturgie a zakoušení sku-

tečností, které jsou bohatstvím i tajemstvím církve. Tak i příprava k jáhenské službě významně ovlivnila můj vztah k těmto tajemstvím. Víra je veliký dar. Ve světle víry, rozumu a moudrosti má člověk možnost setkávat se na své cestě životem s Láskou čím dál častěji, žít s ní a dokonce – pronikat ještě dále, až k úplnému sjednocení s Bohem.

Kéž je má jáhenská služba pokorným spoléháním se na Boží vedení a hledáním Jeho vůle. Pokud jsme si totiž vědomi, že vše dostáváme z Boží milosti, pak si nic nepřivlastňujeme. Podobně, jak to zakoušel sv. František nebo apoštol Pavel, tak i v naší pokoře a slabosti se může projevovat Boží moc a síla.

Jsem rád, jak mé okolí vzalo s radostí informaci o mé přípravě k jáhenství, a že se za mě modlí. Děkuji a jsem vděčný lidem kolem sebe za podporu a přijetí. Každý den cítím Boží blízkost. Je to něco krásného, co bych každému přál.

Jakub Fejk OFS - Praha

Kde je tvůj terciářský domov?

Žiju od narození v Praze, od dětství jsem chodil do kostela sv. Terezičky v Kobylisích. Tam jsme měli svatbu a celkem brzy po tom jsme začali chodit do kostela sv. Josefa na náměstí Republiky ke kapucínům. Tam jsme také poznali terciáře, po nějaké době se stali členy místního společenství.

Tehdy bylo společenství složené zejména ze starších bratří a sester a teprve formálně vznikalo po tom, co ho u sv. Josefa obnovil otec Eliáš. Během let opakovaně zastávám některou ze služeb ve společenství. Samotné společenství se za tu dobu proměnilo, i početně nás ubylo a i já se postupně začínám počítat spíš k té starší generaci.

Právě společenství, které je přímo při klášteře bratří, umožňuje terciářům bližší spolupráci s bratry. V mém případě je tím místem právě kostel sv. Josefa, kde nějak postupně i uzrála myšlenka stát se jáhnem.

Tvoje cesta k jáhenství?

Rozhodnutí stát se jáhnem se samozřejmě nezrodilo ze dne na den. Napadlo mě to už docela dávno, inspirací mi byli někteří jáhni, které jsem poznal, ale nebyl jsem si jistý. Také jsem si nedovedl představit, že bych ještě studoval, a tak jsem tu myšlenku spíš opustil. Před několika lety se ty impulsy tak nějak zintenzivnily, někdy nenápadně, někdy dost jasně. Několik bratří kapucínů se mě třeba s určitým časovým odstupem zeptalo, jestli bych nechtěl být jáhnem. Uvědomil jsem si, že se to stalo několikrát téměř na stejném místě v kostele sv. Josefa. Těch impulsů bylo najednou nějak víc. Tak jsem se tomu volání přestal bránit.

Začal jsem se na jáhenství připravovat v kurzu, který zrovna začal, a zároveň jsem začal dálkově studovat teologii.

Inspirací mi byli a jsou někteří jáhni, které jsem znal, i sv. František byl jáhen. Navíc jsem si uvědomil, že jáhenská služba byla od počátku spojená s prací v církvi v oblasti správy spíše těch materiálních záležitostí. Já jsem léta pracoval na arcibiskupství, kde člověk vidí církev jaksi zevnitř. Rozhodně toho nelituji a musím říct, že i tahle zkušenost přispěla k formování mé víry. Během přípravy na jáhenství jsem zaměstnání změnil, ale v církevním prostředí pracuji dál. Jako správce IT nemám sice na starosti třeba správu darů pro chudé, což byla úloha jáhnů v prvotní církvi, ale jiné technické záležitosti. Proto také spolupracuji s národní radou na podobě webu sfr.cz.

Každý člověk hledá, jak realizovat svoji víru v životě. Někdo možná jako terciář, zaměstnanec církve, a třeba i jáhen.

Co od služby jáhna očekáváš?

Jak si představuji svou službu trvalého jáhna? Samozřejmě bude ta služba navazovat na to, co již dělám v kostele sv. Josefa při liturgii, hudbě i některých technických záležitostech. Ve spolupráci s bratřími bych se rád víc zapojil do aktivit při našem kostele. K přípravě na jáhenství mě vyslal právě rektor tohoto kostela, protože k přípravě na jáhenství kandidáta vysílá farnost, v mém případě řeholní kostel, a vysílá ho vlastně ze svého středu s tím, že jeho službu potřebuje. I když jsem si vědom své nedostatečnosti, chci na-

bídnout svou službu, protože to volání je jasné a já jsem ho přijal.

Moje vyznání berte jako pozvánku na případné svěcení (až jak rozhodne biskup), každá podpora mi udělá radost. Mělo by nás být svěceno asi 11 z různých farností celé pražské arcidiecéze.

S Jakubem Fejkem OFS a Vladimírem Dvořákem si dopisoval Luboš Kolafa OFS

Chvalozpěv stvoření

Dopis k 800 výročí (1225 – 2025)

ÚVOD

Drazí bratři a sestry františkánské rodiny po celém světě,

kéž vám Pán dá svůj pokoj!

Tímto dopisem se s vámi chceme podělit o naši radost z 800. výročí Chvalozpěvu stvoření, data, které nemůžeme ignorovat. Toto výročí plně zapadá do sledu osmisetletých výročí, které tvoří jedinečné františkánské výročí, od Fonte Colombo po Greccio, dále po La Vernu, San Damiano a nakonec po Pannu Marii Andělskou.

Mezi bolestí a láskou La Verny, kde František přijal stigmata, a setkáním se „sestrou Smrtí“, nacházíme tuto píseň chvály a smíření, která shrnuje Františkův pohled na Boha a svět, na stvoření a lidské bytosti, na sebe sama a na Nejvyššího. Chvalozpěv je shrnutím toho, jak František viděl realitu, a my ho stále chceme společně zpívat s radostí Ducha!

V roce 2025, Svatém roce a roce Chvalozpěvu stvoření, si přejeme společně znovuobjevit hloubku této modlitby, která prostupuje staletí a stále promlouvá k srdci lidstva a církve. Chvalozpěv, který František postupně složil mezi lety 1225 a 1226, není jen básnickým textem, ale svědectvím o komplexním vidění Boha Stvořitele, stvoření, univerzálního bratrství a integrální ekologie, témat, která papež František důrazně rozvíjí ve své encyklice *„Laudato si’“*.

A . Na cestě církve

Jubilejní hymnus

Jaká chvála může existovat bez zpěvu? A jaká píseň může existovat bez zvuku, který ji doprovází? „Ať tě chválí, můj Pane, všechno co jsi stvořil“. ¹ Chvalozpěv Božího chudíckého je hudba, možná, ještě před slovy, protože František chtěl, aby odpuštění a pokoj byly hlášány protichůdným mocnostem skrze zpěv. To se stalo později s hnutím „paceri“, nazývaným také hnutím Aleluja. Chvalozpěv patří do žánru středověkých laudes a je v první řadě chválou. Nebyl stvořen k tomu, aby se četl v tichosti, ale k tomu, aby se zpíval v písni.

I Jubileum začíná zvukem: zvukem šofaru, beraního rohu, který se, když je neporušený a správně připravený, stává Jobelem, trubkou jubilea. Jaká liturgie může existovat bez hudby? A jaká hudba může existovat bez pomoci nástroje, který může poskytnout pouze stvoření, dílo Božích rukou? Ne mechanické nástroje, ale dřevěné dechové nástroje a cembala, vyrobené z živočišných a rostlinných materiálů, směly v liturgii vyjadřovat vznešenost chvály Bohu, který je „dobro, všechno dobro, nejvyšší dobro, Pán a Bůh, živý a pravý.“ ² Jak praví žalm: „Probuď se už, citero a harfo, ať jitřenku vzbudím“. ³ Vskutku, lidská bytost nemůže být spasena bez stvoření. Když jednáme proti Božímu dílu, poškozujeme sebe a svou smlouvu se Stvořitelem. Podle východní tradice člověk, který špatně zachází s přírodou, ztrácí smysl pro krásu, ten, kdo se o ni nestará, se stává lenivým a ten, kdo ignoruje svou přirozenou jinakost, upadá do nevědomosti. Spiritualita chvály doprovází Františka z Assisi od jeho obrácení k jeho setkání se sesterskou Smrtí, procházení těžkostmi lidské existence, jako jsou ty popsány v podobenství o „pravé a dokonalé radosti“. ⁴ „Chvála tobě, Pane můj, neboť... kdo snáší nemoci a soužení...“. ⁵ Nemůže dojít ke smíření s bratry bez smíření se zemí,

jak nám říká prohlášení jubilea.

Je vskutku možné hlásat osvobození otroků, pokud není odstraněna nespravedlnost v držení půdy? Ano, osvobození otroků není bez osvobození zbytku země! „Křik země a volání chudých!“ František nezná opozici ani polarizaci. V jazyce chvalozpěvu se rozdíl stává harmonií a nikoli opozicí, komplementaritou a nikoli disonancí. Dokonce i gramatické rody podstatných jmen vyznačují rytmus reciprocity: *Bratr Slunce a Sestra Luna, Bratr Větr a Sestra Voda, Bratr Oheň a Naše Sestra Matka Země*.⁶ A to není jen stylistická zvláštnost, ale skutečná teologická vize, ke které František dozrál na své evangelizační cestě.

Kosmické bratrství, které hlásá, neodstraňuje rozdíly, ale integruje je do řádu úcty a reciprocity, odrážející původní pouto mezi mužem a ženou, nebem a zemí, světlem a temnotou. Jeho píseň tak nejen vyjmenovává stvoření, ale spojuje je do jednoty, v níž jsou i ty nejradikálnější kontrasty – den a noc, chlad a horko – smířeny do větší úplnosti. Nic není vyloučeno z této symfonie, kde rozmanitost stvoření není roztržičností, ale bohatstvím, a kde každá bytost ve své jedinečnosti je povolána k účasti na společné chvále Stvořitele: *Ať tě chválí, můj Pane, bratr větr a vzduch i oblaka, jasná obloha i každé počasí*,⁷ František se naučil, že jednota není uniformita, ale společenství: propojení vztahů, ve kterém každý tvor neexistuje sám pro sebe, ale ve vztahu k ostatním, v řádu integrace a reciprocity, které odráží Boží dobrotu.

Nejvyšší a mocný, dobrý Pán

Všechno je propojeno, všechno je ve vztahu: všechno je trojjediné. Bůh je všechno a všechno je v Bohu. Jak vyjádřit jásání Nejvyššímu Všemohoucímu, Dobrému Pánu, který po oné noci fyzického a duchovního trápení v San Damianu znovu utěšil Františka příslibem věčné spásy a ukázal mu vidění připomínající nádhernou zahradu? Pouze zvuky, barvy, chutě a vůně tvorů nám umožňují plně obnovit chválu Stvořiteli vesmíru. Pouze stvoření nabízí jazyk a hudbu, když opěvujeme jeho krásu; „V krásných věcech rozpoznává Krásu samotnou; všechny dobré věci k němu volají: Ten, kdo nás stvořil, je Nejlepší.“⁸ „Můj Bůh a mé všechno!“⁹ František to opakoval celou noc v domě Bernarda z Quintavalle. Byl to Ježíšův výkřik na kříži,¹⁰ spojený s nadějí svatého Pavla: „aby Bůh byl všechno ve všem“.¹¹

A dokonce i na hoře La Verna, jak vypráví bratr Lev, se František vrátil, aby rozjímal o propasti Boží lásky: „Kdo jsi Ty, nejsladší Pane, můj Bože? A kdo jsem já, nejbídnější tvůj sluha?“¹² Na La Verně nakonec bez dalšího váhání zvolal: „Tys všechno bohatství, které potřebujeme“.¹³

Bůh je všechno a všechno je v Bohu. František nikdy nepřestává stvrzovat nekonečnou velkolepost a dobrotu Boha: „Ty, Pane, jsi nejvyšší Dobro, věčné Dobro, od něhož všechno dobro pochází a bez něhož dobra není“.¹⁴ Jak by tedy mohl on, pilný čtenář Písma, nerozpoznat v samotném stvoření otisk Boha, knihu, která vypráví o Jeho kráse? Jak píše Tomáš z Celana, jeho první životopisec:

„Kdo by byl s to vylíčit sladkost, kterou pociťoval, když v tvorstvu odkrýval Boží moudrost, moc a dobrotu? Opravdu, když pozoroval a obdivoval tvory, překypoval podivuhodnou a nevypověditelnou radostí, ať už obdivoval slunce, pozoroval měsíc nebo ho nadchla krása hvězd“¹⁵

Tomáš z Celana, jeho první životopisec, neměl žádné pochybnosti; nikdy nepřestává tvořit své vyprávění na základě Chvalozpěvu a jeho původního principu, a to ani při psaní Vzpomínky na touhu duše (neboli Druhého životopisu svatého Františka):

„První, věčná Dobrota, která bude jednou všecko ve všem, už na zemi tomuto světcovi osvětlovala vše.“¹⁶

B. Pro univerzální bratrství

S pomocí tvorů

„Nejvyšší, všemohoucí, dobrý Pane...“: nemohl existovat vyšší titul, který by definoval kosmickou plnost Františkova Boha! Ale právě v rozjímání o nezměrné velikosti Otce všech věcí František objevuje propast své vlastní nicoty.

Pohled na vznešenost Nejvyššího v něm vyvolává vědomí vlastní nehodnosti, které ho vede k tomu, aby se dovolával pomoci tvorů. Přehnaná dobrota tohoto Boha, jediného, který je hoden chvály, ho činí neschop-

ným ani vyslovit jeho jméno:

„Nejvyšší, všemocný, dobrý Pane,
tobě buď chvála, sláva, čest a všechno dobrořečení.

Patří tobě jedinému, Nejvyšší,
a žádný člověk není hoden vyslovit tvé jméno“¹⁷

V chvále, kterou k Bohu vzneslo čtyřicet starších z Apokalypsy,¹⁸ František identifikoval vyvrcholení své duchovní cesty, která od „poznání“ Boha – „každého dobra, nejvyššího dobra, veškerého dobra“ – přechází k „ocenění“ jeho laskavosti, síly a krásy, aby dospěla k „obnovení“ všeho skrze chválu: „A všechno dobré připisujeme Bohu, nejvyššímu a nejvznešenějšímu Pánu, a uznáváme, že to náleží jen jemu; za všechno děkujeme jemu, od něhož všechno dobré pochází“¹⁹

Jestliže v Řeholi je to Kristus, kdo přichází pro záchranu lidstva, „které není hodno vzývat Boží jméno“,²⁰ v Chvalozpěvu jsou to tvorové, kteří propůjčují své hlasy lidstvu. Právě tento velký Františkův vhléd papež František přebírá v Laudato si', když poukazuje na světce z Chvalozpěvu jako na vzor integrální ekologie:

„Věřím, že svatý František je příkladem par excellence péče o zranitelné a integrální ekologie prožívané radostně a autenticky [...]. Byl mystikem a poutníkem, který žil v jednoduchosti a v úžasné harmonii s Bohem, s ostatními, s přírodou a sám se sebou.“²¹

Stopy vtěleného Slova

Pouze ve stvoření nachází nehodná lidská bytost útěchu, aby Bohu oplatila chválu, „jak se mu líbí“. Jak František připomíná ve svých Napomenutích, stvoření „slouží, znají a poslouchají svého Stvořitele, každé podle své vlastní přirozenosti, lépe než vy“.²² Není to Františkův básnický výmysl, ale výsledek jeho pečlivého čtení Bible.

V liturgii se stvoření v první řadě jeví jako zvuková kniha, která hlásá „slávu“ svého stvořitele: „Nebesa hlásají slávu Boží a dílo jeho rukou zvěstuje obloha“.²³

Mezi učenci proběhla řada diskusí o hodnotě slova „s“ ve frázi „Chválen buď, Pane můj, se všemi svými tvory“. Je to doplněk („bud' chválen, Hospodine, a s tebou budiž chválena všechna stvoření“) nebo prostředek („bud' chválen, Hospodine, skrze všechna stvoření“)? Prohlášení o nehodnosti lidské bytosti na začátku chvalozpěvu by se přiklápělo k druhé interpretaci.

František, který v sobě nenašel hlas hodný chvály, přijal žalmistovu výzvu: „jeho přesvatému jménu bude dobrořečit všechno tvorstvo navěky a navždy“.²⁴ Ve Františkových spisech vždy vyniká „*spolu s*“ tvými tvory také „*skrze*“ které nás osvětčuješ a udržuješ; není tělo spojeno se spásou?

V básnickém pohledu

Že tvorové nejsou produktem ďábelského stvoření, jak tvrdila katarská hereze Františkovy doby, ale plodem krásy Nejvyššího, dobrého Pána, to je obzvláště patrné ve sloce o „Matce Zemi“. Pečlivým čtením textu Genesis: „Zazelenej se země zelení... bylinami... Vydej, země, rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře... Bůh stvořil člověka....“²⁵ František uznává mateřský rozměr Země a vidí ji jako „spolutvořitele“ všech ostatních tvorů, včetně lidských bytostí.

Země nejenže spolutvoří na počátku světa, ale pokračuje ve své mateřské roli v průběhu dějin, „živí“ a „určuje“ každou živou bytost. Matka Země vládne, protože živí, vykonává řídicí službu, protože nosí zástěru kojně, podobnou té, kterou Ježíš nosil při mytí nohou.

„... která rodí rozličné plody s pestrými květy a travu.“²⁶

To, že bylina není jen potravou, která omezuje její roli na pouhou utilitární funkci, ale také tvorem hodným obdivu spolu s barevnými květy, je vhléd zrozený z Františkova básnického génia. Dokonce i Tomáš z Celana je nad tím ohromen:

„Jak jeho ducha utěšovala nádhera květin, když obdivoval jejich půvabné tvary a vtahoval jejich líbeznou

vůni! ... A když někde našel pohromadě mnoho květin, kázal jim a povzbuzoval je ke chvále Pána, jako by to byly rozumem obdařené bytosti. “²⁷

C. Blahoslavení, kdo snášejí nemoci a soužení

Na žebříčku stvoření

Konečně dorazíme my, lidské bytosti. Zdá se, že vstup mužů a žen způsobuje odchylku, otřes, náhlý vze-
stup v Chvalozpěvu. Je to, jako by František doposud připravoval půdu pro novost nebo
rozmanitost těchto nejnovějších motivů chvály. Františkánská ekologie, aby byla opravdu integrální, nemů-
že lidské bytosti držet stranou. Ale skutečná otázka zní: jaké lidské bytosti?

Doposud se lidská bytost, vyhnaná z rajske zahrady a ponechaná bez slov k chválení svého Boha, musela
opírat o celé stvoření, téměř žádat o jeho zprostředkování. Nyní je připravena znovu vstoupit do hry, proto-
že našla jiná slova. Která? Ačkoli Chvalozpěv nemá jednotu kompozice v čase a místě, vyjadřuje soudrž-
nou jednotu myšlenky.

Dosud popsané přírodní prvky jsou chváleny za to, čím přirozeně jsou a co konají ve prospěch lidských
bytostí. Uznání této skutečnosti a chválení Boha za ni je již krokem vpřed.

František však nechválí lidskou bytost stejným způsobem. Nechválí člověka za vrozené vlastnosti, ale za
něco, co není spontánní: schopnost odkrývat tajemství života, i na jeho okrajích. Nesložil snad sám Franti-
šek Chvalozpěv na svém existenciálním „okraji“? ²⁸ František chválí pouze „tohoto člověka“, ne všechny
lidi obecně. Lidská bytost je schopna vědomě stát i v konfliktních situacích, v rozporech, v ranách, v proti-
venstvích, ve zdánlivé porážce.

František dobře ví, že opakem lásky není nenávisť, ale vlastnictví, které zase může nenávisť vyvolat. Ví, že
přijetí se liší od zadržování: a František už nechce nic vlastnit, ani sebe, ani svá vlastní omezení a křehkos-
ti, své vlastní obavy, zlo, které mu páchají druzí.

Závěrečné kroky

Chvalozpěv je v první řadě christologický. Říká nám něco o Kristu, a tudíž o františkánské antropologii; to
znamená, že nám říká, kým by měl být člověk jako obraz Krista. Jestliže Ježíš odpustil z kříže, v síle tohoto
odpuštění („kvůli vám“) je člověk takový, protože v první řadě odpouští, i uprostřed zla. Ví, jak reagovat
alternativním způsobem na přijaté zlo a přerušit jeho cyklus. Je svobodný, protože má možnost nemnožit
zlo, které již ve světě existuje.

Spolu s tím spočívá velikost lidské bytosti, stále v obraze Kristově, ve schopnosti přijmout a pochopit ne-
moc a křehkost, které nejsou vnímány pouze jako nehody na cestě. Jak říká malomocný v epizodě vyprávě-
né v Kvítcích: „Jaký pokoj mohu mít od Boha? Vzal mi pokoj a všechno dobré a učinil mě celým zkaže-
ným a páchnoucím!“ ²⁹. Na to František, poté co nabádal mnichy, aby se starali o svého nemocného bratra,
odpovídá: „Prosím nemocného bratra, aby děkoval Bohu za všechno a toužil být tím, čím Pán chce, ať už
nemocným, nebo zdravým...“ ³⁰

Nakonec přijímáme smrt, každou smrt, i každodenní smrt, překážku, kde se hroubí všechny naše sny o vše-
mohoucnosti, a nazýváme ji „sestrou“. To znamená smířit se s ní, téměř jí odpustit.

Za předpokladu, že zůstaneme živi, plně a evangelně živi. Jde o život, ne o smrt: setkání se smrtí znamená
konfrontovat se s hlubokým smyslem našeho života.

Teprve poté, co projde odpuštěním a přijetím lidské křehkosti a smrti, může se lidská bytost, která zpočát-
ku nebyla hodna ani pozvednout tvář k Pánu, konečně odvážit chválit ho plným hlasem, ve sboru s celým
stvořením! Neboť to je svatý František a s ním každý člověk, který je svobodný, uklidněný a připodobněný
Kristu.

Sloužit (být ve službě, dávat přednost poslednímu místu, být podřízen všem ³¹ a činit tak „cum grande hu-
militate“ ve stopách Krista, který se „denně ponižuje“ ³² spolu s chválou, žehnáním a díkůvzdáním) – to je
to, co by si měl každý muž a žena osvojit, aby zůstal skutečně lidským. A to natolik, že tichý František ve

chvalozpěvu předvídá možnost pouze jednoho problému, vyhrazeného právě pro ty, kteří se nebudou angažovat.

D. Do Božího srdce

Pečlivě o tom přemýšlejte

Chvalozpěv nebyl napsán najednou, ale v průběhu Františkova vlastního života:

- Na podzim roku 1225, jako host v San Damianu a tehdy téměř slepý, složil sloky věnované stvoření.
- V červenci 1226, když pobýval v rezidenci biskupa z Assisi, přidává sloky o odpuštění a míru.
- Na konci roku 1226, nyní těsně před smrtí, vkládá sloku o sestře smrti.

Chvalozpěv není jen vnitřní reflexí, ale plodem misijní duše. Ve verších věnovaných míru a odpuštění se objevuje touha, aby bratři „šli s ním po celém světě, kázali a zpívali chválu Pánu“.³³ Volba lidového jazyka místo latiny ukazuje touhu, aby jeho poselství mohlo dosáhnout každého srdce bez kulturních či sociálních bariér.

Chvalozpěv je v podstatě jemnou výzvou k obrácení, výzvou ke změně života, nikoli jako morální imperativ, ale jako otevřenost vůči zkušenosti s Bohem ve stvoření. Abychom vstoupili do tohoto smýšlení chvály, nabízí František dva klíče: čistotu srdce a chudobu ducha.

Autentická teologická vize

Chvalozpěv ztělesňuje dvojí liturgickou dynamiku: sestup, při kterém se pohled otevírá k rozpoznání božské přítomnosti v každém stvoření, a návrat, při kterém je vše, co existuje, nabídnuto zpět Stvořiteli. Je to Františkova vlastní křesťanská zkušenost, která vede jeho pohled směrem k dějinám spásy, zachycený v kruhovém rytmu, který sjednocuje a smiřuje. František se stává hlasem písně decentralizace, protože ten, kdo chválí, se svléká, aby poznal, že dobronění vlastnictví, ale dar přijatý a sdílený.

Chvalozpěv je vyjádřením vykoupeného pohledu na svět, ke kterému František dozrál na své cestě víry. František zpívá, čerpaje z hlubokého vnitřního klidu, smířený se sebou samým, s druhými, se stvořením a s tajemstvím smrti. Toto univerzální bratrství pramení z jistoty, že vše, co Bůh stvořil, je dobré.

Jeho pohled, zdánlivě nepoznamenaný utrpením, které ho sužovalo v době komponování, se otevírá velkonoční zkušenosti: ve tmě slepý zpívá světlu; v nemoci nemocný oslavuje krásu země; v bezprostřednosti smrti umírající člověk hlásá věčnou blaženost: „Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra smrt těla“.³⁴

V chvalozpěvu František odhaluje vizi, v níž je začátek a konec stvoření vetkán do téže chvály, jako ozvěna prvotní spravedlnosti a očekávání plnosti Božího království. Tento hymnus, vetkán čistým pohledem toho, kdo se naučil vidět svět očima víry, nejen připomíná prvotní harmonii, v níž bylo vše stvořeno jako dobré, ale také hlásá konečné naplnění božského plánu, kdy veškerá skutečnost, proměněná milostí, znovu získá svou jednotu v Bohu. František tak vyzpívává minulost a budoucnost božského snu v hymnu, který je pamětí a proroctvím, jistotou a nadějí, oslavou a touhou. Jeho chvála není pouhým uznáním stvořené krásy, ale vyznáním víry v Toho, kdo je dobrý ke všem a soucitný se všemi svými tvory,³⁵ který udržuje kosmos svou láskou a vede ho k jeho konečné plnosti.

ZÁVĚR

Drazí bratři a sestry františkánské rodiny, zveme vás k radostné oslavě 800. výročí Chvalozpěvu stvoření v jubilejním roce 2025. Přijměme za svůj jasný a prorocký pohled Chudého z Assisi, schopného rozpoznat v každém stvoření otisk Stvořitele a povolat nás všechny k univerzálnímu bratrství, které zahrnuje celý vesmír.

V době, kdy silně zaznívají rány země a pláč chudých, nás Františkův hlas zve k znovuoživení krásy být poutníky a cizinci na tomto světě, strážci a ne pány stvoření, bratry a sestrami všeho živého.

Jeho píseň nás nabádá, abychom se stali tvůrci pokoje a odpuštění, abychom žili zranitelnost nikoli jako omezení, ale jako otevřenost vůči druhému, abychom začlenili smrt do velkého tajemství života.

S Františkem se učíme přijímat každou realitu – od nejjasnější až po nejtemnější – v prožitku chvály a ná-

pravy.

Chvalozpěv nás učí, že neexistují žádné bezvýznamné životy, žádná stvoření bez hlasu a žádná situace mimo Boží soucit.

Všechno je obklopeno Otcovou něhou a všechno se může stát příležitostí k chvále.

Kéž nám tato oslava osmistého výročí pomůže znovuobjevit Františkův čistý pohled, schopný vidět za zdání a chápat důstojnost a krásu každé bytosti.

Kéž se tak staneme, jako on, zpěváky smíření a naděje pro naši dobu a probudíme v srdcích schopnost žasnout, děkovat a pečovat o společný domov. S vděčností a nadějí vám všem žehnáme v Pánu.

Br. Massimo Fusarelli, OFM

Br. Carlos Trovarelli, OFMConv

Br. Roberto Genuin, OFMCap

Br. Amando Trujillo Cano, TOR

Assisi, 1. září 2025

Prot. č. 38/25

(překlad Markéta Terezie Kubešová)

1 Chvalozpěv stvoření (Cant.) 3, František z Assisi: Rané dokumenty, sv. I (FAED I), s. 113.

2 Chvály Boha nejvyššího 3, FAED I, s. 109.

3 Žalm 108:2.

4 Pravá a dokonalá radost, FAED I, str. 166.

5 Zpěv 10, FAED I, str. 114.

6 Srov. Zpěv 5-9, FAED I, str. 113.

7 Zpěv 6, FAED I, str. 113.

8 Tomáš z Celana: Vzpomínka na touhu duše 165, FAED II, s. 353.

9 Sk 1, 21-22, Fontes 2087.

10 Mt 27,46; Mk 15,34.

11 1 Kor 15,28.

12 Kvítky III, Fonti Francescane (FF) 1915.

13 Chvály Boha nejvyššího 6, FAED I, s. 109.

14 Modlitba inspirovaná modlitbou Otče náš 2, FAED I, s. 158.

15 Celano: Život svatého Františka 80, FAED I, s. 250.

16 Celano: Vzpomínka na touhu duše 165, FAED II, s. 354.

17 Chvalozpěv 1-2, FAED I, s. 113.

18 Zj 4:11.

19 Nepotvrzená řehole XVII, 17, FAED I, s. 75.

20 Nepotvrzená řehole XXIII, 5, FAED I, s. 82.

21 Papež František: Laudato si' 10.

22 Napomenutí V:2, FAED I, s. 131.

23 Žalm 19:1-2.

24 Žalm 145:10.

25 Gn 1:11, 1:24, 2:7.

26 Chvalozpěv 9, FAED I, s. 114.

27 Celano: Život svatého Františka 81, FAED I, s. 251.

28 Assiská kompilace 83, FAED II, s. 184.

29 Kvítky svatého Františka 25, FAED III, s. 607.

30 Potvrzená řehole X:3, FAED I s. 71.

31 Srov. Nepotvrzená řehole V:9, FAED I s. 67; Potvrzená řehole X:9, FAED I s. 105; SalVir 16-18 FF 258; 2Lf47FF 199.

32 Napomenutí I:16, FAED I, s. 129; Srov. Chvály Bohu 4, FAED I s. 109.

33 Zrcadlo dokonalosti 100, FAED III s. 366.

34 Chvalozpěv 12, FAED I s. 114.

35 Žalm 145:9.

Informace a kontakty ohledně Zpravodaje a časopisu Pravá radost - pokoj a dobro

- Pro odběr Zpravodaje mailem pište na adresu: frantisek.chlouba@gmail.com
- Pro odběr Zpravodaje v papírové formě se obračejte na: richterova@cmgvpv.cz, se kterou také domluvte příspěvek na poštovné.
- Změny kontaktů a míst, kde se scházíte v MBS - nahlaste petr@tesarici.cz nebo fejk@apha.cz, kteří mají na starost uveřejnění vašich údajů na webové stránky www.sfr.cz
- Máte-li zájem o vytvoření jednoduchých webových stránek o vašem společenství informujte se na adrese info@frantiskani.cz (vaše stránky budou viditelné na adrese www.frantiskani.cz)
- Rádi od vás přijmeme do redakce vaše příspěvky, sdílení, informace o společenství. Příspěvky zasílejte na adresu zpravodajSFR@seznam.cz, nebo lubos.kolafa@kolafa.name
- Redakční přípravy Zpravodaje se účastní národní ministr Vendelín Hájek, Jindřiška Kučerová, Luboš Kolafa a grafickou úpravu a rozesílání má na starosti František Chlouba.

Obsah

Pravá radost - Pokoj a dobro - formační část Zpravodaje

	Str.
Úvodník - Úvod	2
Obrázek	2

Formace

Zamyšlení br. Bernarda Jana Linharta	3
--	---

Inspirace

Život je dar	5
Lev IV. modlitba	6
Lev IV. katecheze	6

Sdílení a doteky

Františkánská místa – Klášter PMS	7
Rozhovor sestra Klára	9
Přehled	11
Jáhen SFR	12
Chvalozpěv stvoření dopis	15

Uzávěrka dalšího čísla Zpravodaje bude 10. 12. 2025.

Národní bratrské společenství Sekulárního františkánského řádu v České republice

Kapucínské náměstí 303/5, 602 00 BRNO

email: info@sfr.cz

IČO: 00676560

<http://www.sfr.cz>